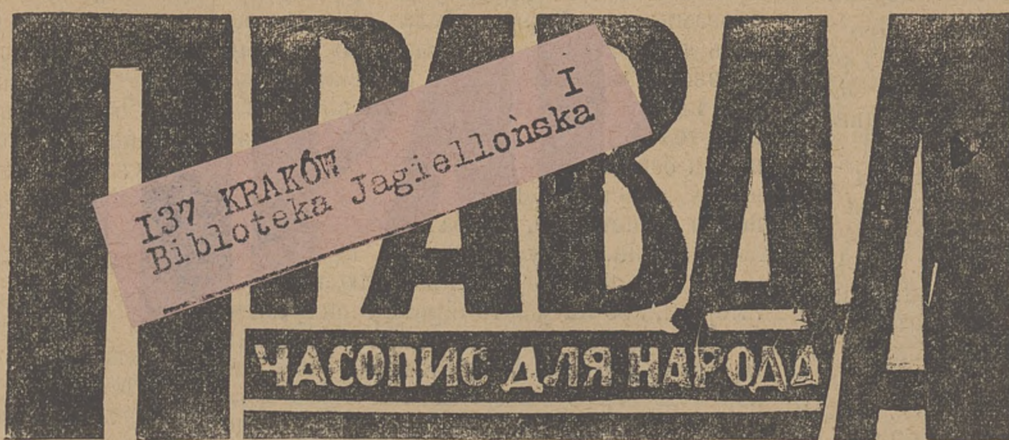
Ч. 34. Należytość pocztową zapłacono ryczałtem Львів, 26. серпня 1928. Почтову належитість заплачено гуртом Рік II.

Виходить що тижня

Адреса Редакції і Адм.: „ПРАВДА“ Львів, вул. Кльоновича ч. 8. II. пов.

Телефон 4—48.

Поодиноке число коштує 20 сотиків

ПЕРЕДПЛАТА

В КРАЮ: Річно 10 зол. Півріччно 5 зол. Чвертьрічно 2 з 50 сот, Місячно 1 зол

ЗА КОРДОНОМ: Річно 2 амер. доляри або їх рівновартість

Мир на папері

Великого шуму наробив у цілому світі мировий проект американського державного секретаря Келльоґа. Він то виготовив плян забезпечення світового мира спільним договором між усіми великими державами. Після цего пляну, приступаючі до цего договору держави мали би зобовязатися, що ніяке, хочаб і найбільше непорозуміння не будуть під ніяким услівям вирішувати при помочі війни, а дипльоматичною дорогою. З тим проектом звернувся Келльоґ до всіх держав і тії з облесною міною заявилися за таким договором. Деякі державн навіть пододавали незначні поправки від себе до Келльоґового проекту. Мовляв: нехай світ знає, що справді хочемо мира.

Між иншими точками договору говориться, що строго заборонена є лиш офензива, зачіпна війна. Натомість вільно вести дефензиву — оборону.

Вже ця одна точка вказує — що такий договір — забезпечить світовий мир, але лиш на папері. Бо хто кого сконтролює і чи це буде міг та хотів зробити, чи яка держава, що підписала договір „світового мира“ узброюється, до офензиви чи до дефензиви.

Тому то всі держави на запит Келльоґа заявили свою згоду на такий мировий договір.

Підписання цього договору має послідувати 27-го ц. м. в Парижі, де для тої ціли мають зїхатися міністри закордонних справ заінтересованих держав.

Останні телеграми принесли однак вістку, що мабуть ні сам Келльоґ, ні Чемберлен, ні Штреземан не приїдуть до Парижа, щоби підписати цей договір, але вишлють своїх заступників. Келльоґ виговорюється, що їхати йому за далеко, Чемберлен занедужав, а Штреземан заявив, що особисто явиться в Парижі не скорше, аж б. союзники не вирішать звільнити Надренію. Своїм робом, Франція погоджується скорше звільнити Надренію, але домагається від Німеччини зневтралізування надренської полоси та сяке-таке признання східних границь з Польщею, чим мав би бути забезпечений мир на Сході. Очевидно, Німеччина відкидає обидва ці домагання, особливо коли говориться про границі з Польщею, які всі нім. партії хочуть конечно в імя справедливости поправити.

Серед таких обставин ясно, що як Америка, так і Анґлія не можуть собі багато обіцювати з „Келльоґового пакту“. Договір буде мабуть підписаний, бо це нікому не пошкодить, але значіння його буде підрядне. Там, де постійно жеврі́ють незаспокоєні претенсії, не може прийти до серіозного забезпечення миру, хочби його не знати як бажали такі держави, як Франція чи Польща.

Наради Союза Народів

Дня 30. ц. м. почнеться в Женеві чергова сесія Ради Союзу Народів під головуванням делеґата Фінляндії. Головним предметом нарад буде справа польсько-литовського конфлікту, справа охорони прав національних меншин в Німеччині, Польщі та Литві, та мабуть справа мадярсько-румунського непорозуміння яке виникло з причини примусового вивласнення земельних маєтків мадярських горожан на Семигородщині румунським урядом. В цій справі румунський уряд зробив що правда деякі пропозиції залагодження непорозуміння, але мадярський уряд їх вповні відклонив.

Польсько американський договір

В Вашінґтоні підписано розємний договір із Польщею. Подібні договори заключила Америка також із Австрією та Чехословаччиною. Договори ті своїм змістом подібні до договору заключеного з Німеччиною. Америка переговорює ще з двайцятьма державами в справі заключення подібних договорів.

Грізні пожежі

В місяці серпні филя пожеж навістила Східну Галичину, спричинюючи подекуди дуже великі шкоди. В Іванкові, пов. Заліщики, згоріли три господарські будинки Петра Підручного, де вогонь спричинили діти. Шкода виносить 15 тисяч золотих. Тогож дня вибухла пожежа в обійстю Андрея Лисюка в Звиняч́и, пов. Чортків. Наслідком вітру вогонь перекинувся на сусідні господарства і вчинив шкоди на 12 тисяч зол. Огонь спричинив Василь Лось, який кинув у солому недокурок. В Смолянці, пов. Тернопіль, ударив грім у гр. кат. каплицю. Наслідком того в каплиці ушкоджений дах, стеля та в двох місцях муровані стіни. Каплицю замкнено доки не буде направлена. В Підгородищи, пов. Бібрка, вдарив грім в стодолу З. Бучка і спричинив пожежу. Згоріла стодола, два обороги, шість фір сіна, пять кіп жита, чотири ячменю, в загальній вартости 1.660 золотих. В Бродах шаліла оноді в ночі грізна пожежа. Вибухла вона в однім із найбільших домів міста, в камениці Шіффа, в якій находиться брідський торговельно-промисловий дім. Наслідком вітру огонь перекинувся на сусідні, переважно дерев'яні доми. Пожежа шаліла цілу ніч. Щойно ранком вдалося її пригасити. Згоріла камениця Шіффа та кілька сусідних домів. Шкода виносить около 150 тисяч золотих.

Підводна гробниця

Совітські кораблі добули з дна моря затоплене большевиками в 1919 р. анґлійське підводне судно. Добуте судно притягнуть до порту в Кронштаді. В нутрі судна знайдено 40 кістяків його залоги, яка згинула там по затопленню. Команда анґлійської фльоти звернулася до совітського уряду в справі перевезення до Анґлії тих кістяків.

Совіти а договір Келльоґа

На послідному засіданні Політбюра комісар заграничних справ Чічерін і його заступник Литвинов давали звіт з міжнародного положення. В особливіший спосіб обговорювали вони спроби, які починив совітський уряд, щоби котрась із західних держав піднялася посередництва з Америкою о допущення совітів до Келльоґового договору. Як звісно, Америка не признала ще совітської держави, тому й не звертався Келльоґ до неї зі своїм мировим проєктом.

Пожежа в Гамбурзі

Пізним вечером дня 14-го ц. м. знялася в маґазинах гамбурської пристані в Вільгельмсбурґу пожежа, яка знищила засоби бавовни вартости міліона нім. марок. Пожежа, підсилена оливою й иншими легкозапальними матеріялами, перекинулася на близькі кораблі, що горіли з нечуваною скорістю. Шкоди поки що необчислені.

Св. Письмо а Христова Церква

З попередних статтий „Про св. Письмо" пізнали ми, „Як читали і розуміли св. Письмо Старого Завіта Жиди перед Христом?" (ч. 18), а „Як учив розуміти св. Письмо Ісус Христос і Апостоли" (ч. 23). Відтак читали ми „Чи Церква заборонює вірним читати св. Письмо?" (ч. 24) та „Чи св. Письмо є одиноким жерелом Обявлення?" (ч. ч. 26,27). Тоді пізнали ми, що Церква ніколи ріш[у]чие не забороняла вірним читання св. Письма, а чоловік має в св. Письмі шукати лиш того, що відноситься до св. віри і обичаїв. Всі, що шукали в св. Письмі чого іншого, блудили. („Які блуди повстають з незрозуміння св. Письма?" в ч. 28). Також застановлялися ми над тим, що слова св. Письма не повинні бути толковані або поясн[ю]вані так, якби комусь подобалося. Бо вони не походять від людини, але від Бога.

Сьогодня розважимо: „В якім відношенню є св. Письмо до Христової Церкви?"

Св. Письмо — се писане Боже слово. Крім писаного є Боже слово устне. Науку Божу, себто обявлення пізнаємо не тільки зі слова писаного, але також з устного. Се послідне має чимале приміненння в життю Церкви. Сам Спаситель не голосив своєї науки за помічю слова писаного, тільки устно. Так само чинили Апостоли. Заки зістали написані перші Книги Нового Завіта, вже істнували громади вірних, то є церкви. І щойно для тих церков зістали написані св. Книги в тій ціли, щоби вірні могли собі краще пригадати науку виголошену устно, і аби її відчитуючи, могли в ній вглублятися та ліпше її пізнавати.

Скоро отже писане слово Боже було призначене для Церкви, то церква мусить його гаразд розуміти. Або іншими словами: св. Церква була установлена як зверхна власть, котра, отримавши науку від Ісуса Христа устно, а відтак від Апостолів устно і за помічю письма, сеї науки берегла і виключно та правдиво сю науку обясняла. Головою Церкви установив Христос св. Петра і законних його наслідників. Йому дав ключі, то значить цілковиту власть навчання людий віри і моралі, або як мають вірити і поступати, аби осягнути спасення. Відтак сказав Христос, що сеї Церкви ніякі сили не переможуть, бо вона основана через Бога і оперта на скалі. Спаситель сказав до св. Петра: *„А я тобі кажу, що ти еси Петро, і на сій скалі збудую мою церкву і ворота пекольні не переможуть її."* (Мат. XVI, 18). Ся церква отже тревати буде аж до кінця світа. Наслідниками св. Петра є — як звісно — римські Епископи, або Папи; вони отже мають ключі Царства Небесного, себто цілковиту і потрібну власть до непомильного навчання та обяснювання правд Божих поміщених так у св. Письмі як і в устнім Переданню. Толкованне отже св. Письма повинно бути таке, аби було згідне з навчанням католицької Церкви. Якщо це толкования противиться у чімнебудь науці Церкви, то є воно ошибочне.

Ту саму правду зрозуміємо іще краще через порівнання. Кожда держава має своє писане законодавство. Се законодавство, хоч для всіх приступне, одначе не всіма може бути поясноване і в практичнім життю приміноване. Бо й що з сього вийшлоби, якби кождий горожанин мав рівну власть до примінювання цього законодавства в ріжних подіях життя? Уявім собі, що проступник допустився якогось злочину і має спромогу видати на себе самого засуд після карного кодексу. Невжеж приміниврби параґраф закону засуджуючий його на вязницю, на заплачення коштів, або на смерть? Мусить отже істнувати якась власть, або інстанція, котра малаб се законодавство толкувати. Така інституція всюди істнує і є нею уряд судовий установлений державою.

Законодавством є св. Письмо; урядом або інституцією, яка має право до толкування св. Письма і до примінювання його в життю, є св. Церква. Хто вимиває власть Церкви в толкуванню св. Письма, зле робить, бо противиться приказам самого Господа Ісуса Христа, котрий повелів своїм ісповідникам Церкви слухати. *„А коли (хто) Церкви не послухає, нехай буде тобі, як поганин і явний грішник."* (Мат. XVIII, 17.).

о. С. Ковалів.

З церковних справ

Апостольський лист Св. Вітця до Китаю.

„Оссерваторе Романо" оголосив лист апостольський Св. Вітця до Китаю. Папа бажає Китаєви трівкого внутрішного і зовнішного мира, основаного на засадах любови і справедливости. Щоби такий мир став дійсністю, мусять бути сповнені справедливі домагання і права найбільшого в світі народа, народа з двною культурою і великою будучністю. Папа висловлює бажання, щоби католицькі місії причинилися зі свого боку для справи мира, добробуту і поступу в Китаю; католицька Церква наказує послух і пошану для правної влади а для своїх вірних жадає тільки свободи і за-

---

АНТІН ЛОТОЦЬКИЙ. 21

Гетьман Богданко

— І скажу вам правду, признаюся вам, що перед походом благав я помочі в Пречистої Діви, щоб узяла нас під свій покров. І в душі зобовязався я, що як верну щасливо з походу, спонукую вас, товариство, до будови керкви св. Покрови. І Пречиста Діва, Мати Божа вислухала молитви моєї. Товариство славнє, на будову церкви половину коштів я плачу своїми грішми. І питаю вас: Будуємо церкву, чи не будуємо!" І в один голос товариство:

— Будуємо, будуємо!

Тут знов кошовий отаман дозволу говорити просить тай каже:

— Дякую вам, товариство славне за розумне рішення. Будова церкви не прийдеться нам важко! Доволі дубів у великому лузі на стіни! Майстрів до будови між нами чимало, а й різбарі й малярі найдуться. Тож із Божою помічю зараз і візьмемося до діла...

Як скінчив кошовий, старий запорожець Кирило Самота дозволу говорити просить.

І говорить дріжучим, старечим та грімким ще голосом:

— Товариство славне! Дуже, дуже тішуся, що ви рішили на вічі церкву будувати, дуже тішуся! Дуже потрібна нам церква тут. Та ще одна є потреба! Із походів багато вертає запоріжців каліками. Треба нам і про них подбати, треба нам козацького шпиталю, захисту й лікарні для калік. Я маю на Україні біля Чигирина чималий маєток. Продам його й усі гроші дам на будову шпиталя.

На те виступає другий сивий запорожець високий та худий і дозволу говорити просить.

— Розумне слово сказав наш Гриць Сулима. Треба нам шпиталю, дуже треба. Треба захисту для ранених і недужих запорожців, але й треба браття, захисту й для цих, що в них душа ранена. Не багато , правда, на Січі доживає сивого волосся, а всеж таки є доволі таких як я тай Сулима, що їм Господь судив пізного віку дожити. Прийде час, я все думаю над цим, що годі буде мені на Січі заваджати, треба десь на самоті гріхи відмолювати. От моя думка така: треба нам заснувати козацький, запоріжський монастир. Нехайби там старі запоріжські діди гріхи свої відмолювали. А при монастирі міг би бути й шпиталь, що його черці доглядалиб. Я, товариство, вже й місце піднайшов під такий запоріжський монастир. Чудове місце. Знаєте густий ліс над річкою Самарою, там побудуймо наш монастир і шпиталь — буде й затишно й безпечно У мене є й земля своя й гроша прискладаного дещо найдеться, а родини дасть Біг! Моя родина це Січ і все товариство на Січі, так нехайже моє майно для січового товариства послужить.

— Славно, славно! — загуло все товариство січове — Хай живуть наші запоріжські діди Гриць Сулима й Петро Зарицький!

Тут виступив кошовий і каже:

— Я радію мов дитина! Тілько доброго, тілько гарного й пожиточного ми постановили, порішили. Товариство славнє, це що ви нині порішили, це немов заповідає нашій Запоріжській Січі кращу будуччину, величню й славну будуччину. Я вже бачу в уяві нашу Січ, як могутню й велику державу, страшну ворогам, а корисну народові українському, всій українській землі. Дякую вам, товариство славнє, лицарство християнське за ваші розумні й пожиточні постанови, дякую й вам друзяки, діди запоріжські, розумне Запоріжжа, вам, Грицю Сулимо, й вам, Петре Зарицький! Сьогоднішній день по віки остане памятний в історії Січі нашої.

Веселе та вдоволене, піднесене на дусі розходилося товариство по своїх куренях, а кошовий із князем Бегданком довго ще ходили по січовому майдані та радили над всячиною.

Князь Богданко Ружинський під

безпеки публичних прав. Св. Отець пересилає китайському народови своє благословенство і бажає Китаєви успіхів та розцвіту.

Католики в Греції.

Становлять вони лиш одну соту часть всього населення краю. Є їх на 6,000.000 православних всього 60.000. В 1927 повстала в Атенах організація католицької молоді, котра поширюється теж і поза столицею. В 1928 мала ця організація вже 3 філії. До організації входить також і сільська молодь. Орган сеї організації, що ізза браку фондів виходив дотепер як додаток до катол. часопису „Хрістіянікон Кріна" виходитиме від 1. жовтня ц. р. самостійно як місячник.

Дещо з історії чудотворної ікони в Самборі

В день Празника Успенія, 23. серпня с. р. відбудеться коронація чудотворного образа Пр. Діви Марії в гр. кат. церкві в Самборі. Про це писали ми вже в однім із попередних чисел нашого часопису.

Нині, користаючи з вічливої дописи ВПр. О. Крилошанина Франца Рабія, самбірського пароха, подаємо коротку історію тогож чудотворного образа.

Першим чудом прославилася ця ікона ще перед 200 роками. Чудо се описує наочний свідок тодішний священик самбірської церкви о. Андрей.

Він то дня 15. вересня 1727 р. відвідав дім вдови по городськім писарю, за якої родину правив тогож дня Службу Божу. Тут показали йому образ Пр. Діви Марії, на якої лиці появилися слези. Чудо се стверджено трома свідками, а образ перенесено до самбірської церкви.

Тут сльози на лиці Пречистої Діви появлялися і зникали через 25 тижнів. Ствердило це дві епископські комісії. Гр. кат. Епископський Ординаріят на основі свідоцтва тих комісій видав під датою 3. грудня 1727 грамоту, котрою образ Пр. Діви Марії в самбірській церкві проголошено чудотворним.

В пропамятній книзі цего образа від того часу вписано много чудес, які при тій іконі діялися.

Образ цей мальований на полотні, представляє Пр. Д. Марію з дитятком. В горі є грецький напис церковнославянськими буквами: Матер Теу (Мати Божа). В долині вимальовано двоє людий, які держать у руках ленту з написом: „О всепітая Мати".

Образ цей лишив якийсь подорожний у свояка згаданої Добрянської, яка одідичила його по ньому.

В 1728 р. Ілля Комарницький властитель села Радлович, коло Самбора, з вдячности за многі одержані ласки від Преч. Д. М. Самбірської прикрасив цю Ікону срібно-золотою одіжю (суконкою), в якій то суконці знаходиться Чудотворний Образ по нинішний день. Для більшого звеличання слави Преч. Д. М. Самбірської Ілля Комарницький враз з женою своєю Єлисаветою збудував в 1737 р. величавий мурований храм, куди перенесено з деревяної церковці чуд. Ікону і як найдорогоціннійнійших жемчуг уміщено в великім престолі.

Сама історія про появу Чудотворного Образу затиралася в памяти так, що в 1889 р. мало хто міг щось певного про цей образ розповісти. Щойно по віднайденню всіх жерел, що відносяться до Чудотворної Ікони Прч. Діви Марії в парохіяльній самбірській церкві мовби блискавкою віджила вповні слава Чудотворного образу. Від тепер вірні читаючи про чуда цеї Ікони й маючи перед очима грамоту з 3. XII. 1727 року про чудотворність цеї Ікони з живійшою вірою почали горнутися до Милосердія Чудотворного Образу.

Зноваж пропамятна книга щоразто побільшувалася новими чудами, які при цій Іконі неустанно діються.

Про Чудотворну Ікону Прч. Діви Марії Самбірської знає на цілім Підкарпаттю кождий дім і кожда родина. Її образ украшає майже кожду хату. Її маленькі образки в пошані переховуються в молитвенниках. Пісню „Дивна Твоя Тайна" знають і співають загально. Її медалики часто украшають груди підкарпатських вірних.

В 1927 р. минуло 200 літ від хвилі появи Чудотворної Ікони Прч. Д. Марії Самбірської, а 3. XII. 1927 р. зноваж минуло 200 літ від оголошення цеї Ікони епископом Єронимом Устрицьким „чудотворною і милосерною". Тому в повні зрозуміло виринула гадка самбірського пароха і всіх вірних почитателів цього Образу, щоби в 200-літну річницю так прославлену чудесами Ікону „укоронувати".

Гадка ся за ласкавим вставленнямся Їх Преосвященства Кир Иосафата здійснилася, бо ото Святійший Престол вселаскаво уділив Своє зізволення на коронацію, яка має відбутися дня 28-го на Успеніє Прч. Д. Марії.

враженням ухвал запоріжської ради став сповідатися кошовому зі своїх мрій:

— Знаєш, батьку кошовий, про що нам треба дбати. Треба перше всего подбати про поширення й забезпечення запорських земель, а заразом і про загосподарування їх.

— А вжеж — каже кошовий Клим Сокольський — годіж нам із самої добичі та з ловлі жити, земля тут така врожайна, що гріхом булоб оставляти її неуправною, треба заселити її хуторами. Я думаю, що це вдасться, бож січове братство добра забезпека перед напада ми бісурмена.

— Так — згодився князь Богданко. — Я думаю, що охочих на хутори на Запоріжжі найдеться доволі. У нас же вони не панські піддані, а вільні люде. Платитиж тільки мають невеличку данину на січовий скарб і в важній потребі січовикам оружно до помочі стати.

— Само собою! — каже кошовий — Хто любить волю та в кого є хоч трохи лицарського духа, цей кине панщизняну землю тай піде до нас.

А князь Богданко:

— Не до смаку це буде панам на Україні.

Кошовий розсміявся:

— Ха, ха, ха! Княже Богдане Ружинський, а що буде як із твоїх посілостей усі вивтікають на Запоріжжа.

Князь Богданко відповів теж зі сміхом:

— Ну, щож, хай і так, зустріне мене спільна доля з польськими панами! — А по хвилі додав поважно — Ні, я цього не боюся. Не тому не боюся, щоб я гордий був на це, що в мене селянам добре тай що я однієї віри й народности з ними, але знаєш на Запоріжжа, як не як, піде тільки цей, що не привязаний до рідного кута й до скиби рідної. Є такі в нашому народі меткі та підприємчиві, що готов у світ за очі йти кращої долі шукати. Але є й такі, що ні защо в світі не кинуть рідного кута, клаптика рідного. Буде терпіти нужду й знущання, а не кине, зубами держатисяме, як то кажуть, рідного шматка землі. „Тут, каже, мій батько, дід мій прадід, працював, своїм потом і кровю цю скибу обливав, не кинуж я її другим на поталу. Хочу зложити кости мої в цій самій землі, де вони спочивають". —

— А знаєш, друже, що мені ці люде більше подобаються, як очайдухи, що з легким серцем кидають рідну землю й нового пристановища собі шукають — каже кошовий.

— Не так, батьку кошовий — каже князь Богданко — І одні й другі люде нам потрібні. Так, потрібні нам і такі, як ці, що йшли зі Святославом Хоробрим на Болгарію, потрібні й такі, що враз із князем Ярославом Осмомислом загосподарювали рідну землю. На мою думку тому не ми панами на своїй землі, тому наша земля не наша, що не стало в нас отих Святославових очайдухів, що казали: „Де твоя голова, княже, там і наша!"

— Бачу, твоя правда, хоч не тільки це завалило нашу державу, але й незгода та міжусобиці.

— Саме тому й розбуяла так незгода, коромоли й міжусобиці, що не було кому схопити їх за чуба, отих незгідливців та коромольників, затратився лицарський дух, остала тільки жадоба посідання та вживання. — От причина — сказав князь Богданко.

— Так, так! — сказав сумно кошовий.

А князь Богданко говорив дальше:

— Але я думаю, що в нас на Запоріжжі відродиться лицарський дух, оживе дух лицарів Святослава Ігоревича Хороброго — говорив із захватом князь Богданко. Зросте сила Запоріжжа, прибуде лицарів, а тоді ми станемо до помочі всій українській землі й дасть Бог привернемо їй колишню волю й славу колишню. Знаєш, батьку кошовий, це моя мрія.

Дальше буде.)

Вісти зі совітів

Багно без дна.

„Красная Ґазета“ поміщує цікаву кримінальну статистику з цілого простору совітської держави. На тому просторі довершено 20 тисяч крадіжий, 15 тисяч хуліґанських учинків, 8.400 убийств, 4.900 грабіжий. У відсотках представляється це так: 27% крадіжий, 16% хуліґанства, 10% убийств, 4% неморальних злочинів, 2% провин проти революції, хабарництва та гонення самогонки. Загалом замітний зріст злочинів проти моральности. Найбільше число злочинців становлять хлопці між 16 а 20 роком життя.

Катастрофа в Харкові.

Наслідком зіпсуття гальми вивернувся на улиці Харкова трамв. віз переповнений пасажирами. Перевернений віз силою розгону ще якийсь час сунувся по землі, придавивши находячихся в ньому людий. З під воза добули 10 осіб смертельно, 13 тяжко а кількадесять лекше ранених.

Сталін на відставці.

Польська Сх. Аґенція приносить непотверджену дотепер вістку з дипломатичних московських кругів, що Сталін мабуть уступить. Ст. вже виїхав на відпочинкову відпустку на Кавказ, звідки мабуть вже не поверне на своє становище. Наслідником його має стати Бухарін.

Хвиля дощів над Великою Україною.

Саме в розгарі й так не дуже корисних жнив найшла над Вел. Україну хвиля дощів, які безупинно падають. В багатьох округах селяне мусіли перервати збір збіжжа. Цілі полоси піль цілковито розмокли, частинні виливи спричинили багато шкоди. В Артемівську, Дніпропетровську та на Запоріжжі зливи розмили не тільк поля, але й дороги й гостинці. В Дніпропетровську вода позаливала низче положені помешкання, на Запоріжжі стан ще більше катастрофічний. В селі Хортиці вода в двох місцях прорвала греблі й залила нижню частину Хортиці та сумежні села. Вода змила багато господарських будинків. Згинуло багато содовини, городовини, домашньої птиці, свиней, тощо. Місцева влада поспішила з допомогою потерпівшим. Дощі тревають дальше.

Арешти Українців в червоній армії.

Як доносить рад. преса, большевицькій чрезвичайці (ДПУ) вдалося викрити в червоній армії „українську освідомлюючу орґанізацію“, що працювала в сепаратистичному всеукраїнському дусі. Всіх підозрілих тепер масово арештується під закидом „петлюрівщини“. Особливо багато червоноармійців - Українців арештовано у частинах черв. армії, що стоять в Кременчузі, Черкасах, Умані та Катеринославі. Близчих відомостий брак.

Жидівський погром.

В перших днях мин. тижня мав місце в Могилеві на Поділлю великий жидівський погром. Погром робили новобранці червоної армії та комсомольці, які розбивали жидівські склепи, викидали крам на смітники та побивали Жидів на вулицях і автобусах. Аґентів ДПУ, які поспішили на рятунок громленим, новобранці побили. На могилевському зал. двірці прийшло між аґентами ДПУ і новобранцями до крівавої сутички, в часі якої побито всі шиби та знищено стаційне урядження.

„Известія заповідають війну.

„Известія“ доносять, що в Ризі відбулася нарада представників воєнних розвідок Польщі, Естонії, Латвії й Фінляндії. Той орґан підчеркує, що румунський військовий аташе в Варшаві, Ніколаєску, їздить по балтійських державах. На думку „Известій“ воєнні розвідки згаданих держав знаходяться на анґлійській службі. Все те пишуть „Известя“ — свідчить, що війна наближається.

Зі світа

Вісти з Японії.

Японський міністер при манджурськім уряді доручив ґенералови Чанґ-Сун-Лінови, синови помершого Чанґ Тсо Ліна, ноту, якої змістом були урядова заява, стверджуюча, що Японія під ніяким услівям не згодиться на те, щоби китайські націоналісти опанували своїми впливами Манджурію. Нота кінчиться погрозою на случай не применненяся до неї.

Цікавий досвід.

В Берліні переведено цікавий досвід, а саме: піднесення пятиповерхової камяниці на кілька центиметрів у гору. В наслідок осідання будинку в багнистому ґрунті загрожувала йому небезпека тріснення ґазових проводів, що для мешканців могло мати фатальні наслідки. Після опорожнення будинку з льокаторів, пересунено поміж склепінням пивниці й поверхом дому 24 бальок 22 метрової довжин й при допомозі гидравлічних прес піднесено на палях і шинах цілий дім в гору, привертаючи йому властиве положення.

Камінь з неба.

Найбільший метеор знаходиться в Аризоні. Він важить 10 міліонів тон. Той метеор упав з неба не скорше як літ тому

о. С. КОВАЛІВ 7

З вандрівки по Римі

Звидівши головний корабель, звернімся тепер до бічних. Так як в головнім кораблі, так і в бічних мало знаходимо образів; заступають їх мозаіки, яких ориґінали по найбільшій части зложені є в церкві *С. Марія делі Анжелі* і у ватиканських ґалеріях.

Вісім великих каплиць наче перстенем окружає цілу базиліку св. Петра. Кожда з них своєю величиною дорівнує нашому соборови в Перемишли або в Станиславові. Зараз від входу, по правій руці бачимо каплицю *„делля Пієта“* або Матери Божої Страдаючої, названу так від чудової марморової ґрупи, представляючої Пр. Діву, яка держить на лоні мертве тіло Сина Божого, зняте з хреста.

Ґрупу сю, сей найцінніший архитвір штуки в цілій базиліці, вирізьбив славний артист Мікель Анджельо, як мав щойно 24 літ. Ся ґрупа є найзнаменитшим його архитвором і вона то зєднала йому відразу славу найбільшого артиста Італії. Бо хоч инші його праці перевисшають сю ґрупу своїми розмірами, величиною та смілістю, то однак так чудового, так зворушуючого і побожного діла Мікель Анджельо пізнійше вже не сотворив.

До каплиці della Pietà притикає мала, бічна капличка св. Хреста і св. Николая з Барі, у якій переховують значну скількість св. реліквій. Над її входом є гробовець Льва XII., представляючий сего папу, як з льджії благословить „urbi et orbi“. Гробовець сей виставив Львови XII. Григорій XVI. Напроти гробівця є памятник шведської королевої Христини († 1689), доньки Ґустава Адольфа, яка приняла католицизм в Інсбруку 1655 р. Сей памятник поставив їй Інокентий XII., а виконав Карло Фонтана.

Друга з ряду, більша каплиця св. Севастіяна, містить в собі мозаікову копію образа Доменікіна, яка представляє мучеництво св. Севастіяна. Копула над сею каплицею є також покрита мозаіками Петра da Cortona. В переході до слідуючої каплиці надибуємо опять гарні гробівці: Інокентія XII. і тосканської княжни Матильди († 1115), великої ктиторки і благодітельки сеї Церкви. Сей гробовець виконав Берніні на порученя Урбана VIII. з нагоди перенесення її мощів з Мантуї до базиліки св. Петра.

За сею каплицею знаходиться третя, що до величини й краси може найвеличавійша з усіх, каплиця Найсв. Тайн. Вступ до неї замикає величава брама з бронзу. Тут уміщені є Найсв. Тайни в премногоцінним кивоті, який є прикрашений дорогими камінями (діло Бернінього). В головнім престолі уміщено фреск,*) який представляє Пресв. Тройцю. По правій руці в тій каплиці знаходиться памятник Сикста IV. Величавий сей гробовець увесь із криці, виконаний 1493 р. з порученя Юлія II., є покритий численними декораціями та заслуговує на особлившу увагу. На бронзовім верху гробівця бачимо портрет папи: лице повне виразу й гідности, різьблення чудове. Поруч поміщені всілякі фіґури, що представляють ріжнородні науки, яких Сикст був протектором. В сім гробівци спочивають також кости Юлія II. і двох кардиналів з родини Rovere, до якої належав Сикст IV. і Юлій II. В прегарній копулі, яка покриває сю каплицю, бачимо численні мозаікові образи, виконані після рисунків Петра da Cortona. По лівій стороні каплиці є двері, які ведуть до папської палати. Сею дорогою прибувають папи до базиліки на торжественні Богослуження. В сій то каплиці спочивають через три дні мощі кождого помершого папи.

В слідуючім переходовім луці знова два гробівці: правий, Григорія XIII., реформатора календаря († 1585); лівий гробовець містить домовину Григорія XIV.

*) Фреск, се образ мальований фарбами мішаними з вапном на свіжо тинкованім мурі.

700, бо на його кратері виріс кедр, котрий тепер зрубали і котрий має 700 кругів.

Доми зі скла.

У Німеччині зачинається пропаґанда, щоб будувати нові доми зі скла. Се уможливить небувалу досі чистоту й богацтво світла, а з тим і велику гиґієну.

Маневри совітської фльоти.

Балтійська червона фльота розпочала дня 8-го ц. м. великі маневри під проводом Вікторова. У маневрах беруть участь всі воєнні одиниці, стаціоновані у балтійських портах, та ескадра гідроплянів.

Голод в Бесарабії.

З Румунії доносять до віденської преси, що населення Бесарабії під циганським пануванням живе просто серед катастрофічних обставин. Недорід збіжжа та високі податки спричинили, що серед селян бендерського та ізмаїлівського повітів панує голод. Зневірені селяне почали вже випродувати худобу, яку масами женуть на північ Бесарабії, продаючи її за півдармо. Критичний стан бесарабського українського та молдавського населення найшов вже відгук в рядах сел.-нац. румунської партії, яка одинока здається розуміє грозу положення, та поміщує алярмуючі статті на цю тему в своїй пресі. Навіть самі цигане починають розуміти, що такий стан мусить довести до голодових розрух.

Вісти з Югославії

В звязку з смертю Радіча, ціла европейська преса присвячує багато уваги внутрішно-політичному станови Югославії. Більшість цієї преси стверджує факт дійсного поневолення Хорватів Сербами. Італійський часопис „Ляборо д'Італія" пише: „Невідомо, чи національна боротьба Югославії перетвориться в кріваву міжусобицю, але ясно, що мирне співжиття народів Югославії, яке видалося недавно можливим, здається тепер безглуздям". Того самого погляду є й „Трібуна", коли пише: „Смерть Радіча може штовхнути Хорватів на виступи, що будуть на руку Сербам, які тільки чекають нагоди, щоби вжити сили". Анґлійський „Менчнстер Ґардіян", обговорючи положення, слушно стверджує: „Югославія вступає в найсумніший період своєї історії.

Останні вісти з югославянського парлямент потверджують, що положення між Сербами й Хорватами дуже напружене. Хорватські посли поставили рішуче домагання, щоби змінити конституцію Югославії, розвязати парлямент та утворити новий уряд на підставі цілком свобідних, поновних виборів. Підчас засідання прийшло в парляменті до бурхливих сцен, які виявили наглядно силу ненависти, що панує між Хорватами і Сербами.

З Загребу доносять, що Степан Радіч не оставив формального політичного завіщання, але дав членам президії партії низку вказівок, як мають надалі вести політику в користь хорватського народу. Дня 13-го ц. м. відбулося в Загребі засідання всіх членів селянсько-демократ. коаліції, на якому заприсягнули всі посли вірність до радічевих заповітів. Після сяги виголошено одноголосно вотум довіря президії партії та принято таку резолюцію: „Степан Радіч, зісланий Богом провідник хорватського народу, не перестав, мимо своєї тілесної смерти, бути надалі провідником свойого народу. Ми тепер й надалі після його смерти вважатимемо його головою партії. Обовязки голови виконуватиме містоголова Матшек, якого виберемо на те становище". З наведеного виходить, що дійсне головство партії буде постійно необсаджене, бо на думку Хорватів ніхто не є гідний, мимо заслуг, зайняти те місце, яке займав Радіч. Рідкий випадок пієтизму для помершого народнього діяча!

Катастрофи — випадки

При мехіканському березі на Тихому океані підчас бурі величезна филя вдарила в корабель і змела з його некладу 14 людий, які втопилися. — В Сербії коло Топольниці тріс котел машини поспішнього поїзду. Пара з кітла попарила смертельно машиніста й залізничого інженіра, які серед страшних мук померли. Крім того паляч відніс тяжкі рани, а другий інженір в часі випадку ратуючися, вискочив з машини так нещасливо, що розторощив собі череп.

З каплицею Найсв. Тайн межує каплиця Ґригоріянська, яка так називається від свого основателя, Григорія XIII. Плян до неї подав Мікель Анджельо, а виконав її Giacomo della Porta. Висота каплиці аж до ліхтарні, уміщеної на копулі, виносить 23 метрів. Є се одна з тих чотирох копул, які окружають головну копулу над конфесією. В головнім престолі уміщено вправні невеличкий, але незвичайно багатий, дорогими каміннями і алябастром світячий образок Прч. Діви Неустаючої Помочи. Ся ікона, що походить з часів Пасхаліса II., дізнає загального почитання від вірних. Під престолом спочивають мощі св. Григорія з Назіянзу, Доктора Церкви, а сердечного приятеля св. Василія Вел., котрий оподалік сеї каплиці, на філярі, що підтримує головну копулу, має також свій престол. На тім самім філярі, але по другій стороні, бачимо инший престол з мозаїковим образом, який представляє послідне св. Причастіє св. Єроніма. В каплици Григоріянській, по правій руці, виднiє гробовець Григорія XVI. († 1846). Папа сей в сидячій поставі благословить. Як вийдемо з сеї каплиці, стрічаємо по правій руці — проти престола св. Василія В. — гробовець Венедикта IV. († 1758). Різьбив його Bracci.

З черги переходимо до правого крила поперечної нави, яке 1870 р. служило Соборови Ватиканському за місце засідань. В трибуні, себто в півкруглім закінченню сеї нави, бачимо стоячі рядом один за другим три престоли: перший св. Вацлава, другий престол св. Процесса і Мартиніяна (тюремні сторожі св. Апостола Петра), а третій св. Еразма.

Опустивши праве крило поперечної нави, входимо опять до бічної правої нави. Під луковим склепінням, яке лучить філяр св. Олени з сумежною правою стіною святині, стрічаємо на стовпі св. Олени престол з мозаїковим образом, що представляє Христа, як добуває з морської глибини потопаючого Петра. Напроти стовпа св. Олени красується памятник Климента XIII. навколішках з виразом лиця, яке знаменує побожність духа і скуплення серця; понизше стоїть „реліґія" з проміннями кругом голови, а з хрестом в десниці; по лівій зболілий „ґеній смерти" спирається на переверненім смолоскипі. При брамі гробівця два льви: один дрімає, а другий — здається — на сторожі, щоби ніхто не перервав перед часом солодкого сну папи.

Йдучи далі, входимо до каплиці св. Архистратига Михаїла. Головний престол містить в собі мозаїку, виконану після образу Ґвіда Рені, що представляє Князя небесних духів. По лівій стороні сеї каплиці є мозаїка, після пляну Ґверчіна, представляюча сцену, як св. Петронелю в гробі показують її обручникови. Як вийдемо з сеї каплиці, бачимо по правій стороні гробовець Климента X., а напроти, на філярі св. Олени, мозаїковий образ Константія. На сім образі представлена зворушуюча хвиля, як св. Петро у місті Иоппі воскрешає умершу ученицю Христову, Тавиту. Всі вдовиці обступили св. Петра, плачучи і показуючи йому одежі, які їм Тавита пошила. Св. Петро зворушений їх просьбою, подає умершій руку, аби вона воскресла.

Минувши пресвитерію (трибуну) зраз з катедрою св. Петра, переходимо до лівої нави святині. Зараз при вході, по лівій стороні надибуємо гробовець папи Александра VIII. Напроти гробівця, на стовпі св. Вероніки, бачимо знова сцену з життя св. Петра, іменно уздоровлення хорого в святині єрусалимській.

Св. Петро і Йоан входили одного дня разом до церкви. Перед церковними дверми сидів чоловік від уродження хромий, котрого щодня клали при церковних дверях, щоби просив милостиню у входячих до церкви. Той побачивши Петра і Йоана, просив їх милостині. Св. Петро сказав до нього: „Срібла і золота не маю; але що маю, то тобі даю.

(Дальше буде.)

о. ВОЛОДИМИР ЯЦЕНКІВ

Нове жерело багатства

ПЛЕКАННЯ ШОВКОВИКА

Вступ

Гарна і багата наша земля, та дуже бідний український нарід, що живе на ній.

Одною з найголовнійших причин того нашого вбожества, крім зовнішних причин, це те, що не вміємо самі використати природних багатств нашої батьківщини.

Прибиті злиднями, опинившіся в біді, привикаємо до неї, як червак до хрону і в нічім не прикладаємо рук до того, щоби використати всі багатства нашої батьківщини, щоб бодай у части видобутися з матеріяльних злиднів, які з дня на день тяжші, грізнійші.

Як якоїсь казки слухаємо про добробут і багатство инших народів. Хвалимо їх підприємчивість і спритність у використуванню усіх, хочби й найнезамітнійших жерел народнього добробуту. А самі марнуємо всяку нагоду до того, щоб положити край нашій біді, або бодай зменшити її.

Ізза нашої байдужности та браку підприємчивости вся майже торговля та промисл, що становлять багатство инших народів, на нашій землі спочивають в руках чужинців та їх збагачують коштом цілого нашого народу.

Колиж отже хочемо двигнутися з нинішного невідрадного матеріяльного положення, мусимо позбутися тої злощасної байдужности й непідприємчивости. Мусимо стреміти до того, щоби дорогою зорганізованої співпраці — кооперацій опанувати всі находячіся в чужих руках жерела нашого народнього багатства. Мусимо оглядатися за новими такими жерелами і забезпечити собі користання з них, ще заки спритний чужинець не випередив нас, не поклав на них своєї руки.

Одним із нових для нас, а добре звісним для инших народів жерелом постійного значного приходу в сільськім господарстві є плекання прядуна шовковика, мотиля, якого гусениця витворює шовкову пряжу, звідки і його назва.

Годівля шовковика від многих століть процвитає у численних народів Азії й Европи та у великій мірі причиняється до їх багатства. У нас, на західно-українських землях вона досі майже не звісна.

Тож ціллю отсих стрічок є вказати як найширшим масам українського, переважно хліборобського народу на це нове для нас жерело приходу в хліборобськім промислі, запізнати їх з дуже поплатною годівлею шовковика та заохотити до негайного забезпечення для себе того нового жерела народнього багатства, ще заки хто инший вспіє захопити його.

(Дальше буде).

ДОПИСИ

ЛОПУШАНКА ХОМ., ПОВ. СТАРИЙ САМБІР. **(Вистава).** Дня 12. серпня ц. р. відбулося в нашому селі представлення: „Свекруха" — драма на III. дії, автора невідомого, поміщена в календарі „Просвіти" на 1913 р. Відограли її члени читальні „Просвіта" і кружка укр. христ. орґ-ції. Гра аматорів, як тих, що перший раз в свойому життю виступали на сцені була вдоволяюча, а навіть у деяких з них прекрасна. Прекрасно грали: Марія Бучин в ролі Евдохи-свекрухи, Юстина Тадля в ролі Ксені-невістки, Мих. Комарницький в ролі війта, Ник. Дубравський в ролі Івана, сина свекрухи, Антін Лопушанський і Ант. Галевич. Публики, хоч представлення давано в день, коли багато людей пішло на Кальварію й о год. 5. з полудня, коли цих, що пасуть, не було ще дома, було не мало. Білетів розпродано на 43.20 зол. в готівці, бо продано щось і на кредит. Прихід в сумі около 50 зол. на невеличке село, ще й через Кальварію „виселене", великий; розділиться його між читальню й кружок. З упередженням ішли Лопушани на представлення — кажучи: „де наші годні представляти", а вертали зі здивуванням: „як вони могли так вивучитись...?"

І справді питання, як і здивування Лопушан могло бути оправдане, бо в Лопушанці ще ніколи не було представлення. Так не одно гарне діло можна зробити, тільки треба хотіти його зробити й іти за добрим проводом.

Член УХО-ії.

Ширіть „Правду"!

АНТІН ЛОТОЦЬКИЙ.

Боротьба Ірляндії 6

за віру, народність і волю.

Впорядкувавши так південну Ірляндію, рушив Генрих на північ до Дебліна.

Від поневолення Ірляндії за Генриха II. до введення реформи за Генриха VIII.

Три головні причини сприяли Англьо-Норманам у підбиттю Ірляндії: 1) недостача релігійної єдности, 2) політичне розбиття, 3) слабкий опір проти наїзду Англьо-Норманів, що причалили в цій саме точці, де вже здавна було осіло та розмножилося населення нормандського походження.

Про дві перші причини я вже згадував, та треба ще зясувати, як це в цій саме точці Ірляндії, що найбільш була виставлена на наступ Англії, осіло населення норманського походження..

По війнах із данськими пришельцями, Ірляндці думали, що це невеличке число Данців, що ще остало в Ірляндії не може вже бути їм небезпечне. А що ці Данці прийняли звичаї й обичаї тай мову й віру Ірляндців, то Ірляндці оставили їх у спокою. Осіли Данці на східньому побережі Ірляндії, та хоч на зверх стали Ірляндцяцями, не затратили ніколи почувань свойого роду, жили в звязи зі собою.

Що Англьо-Нормане були сливе їх земляками, то ірляндські Данці не дуже опиралися їм.

Генрих II., син Ґотерта Плянтарнета, як тільки вступив на англійський престол звернувся до папи Андрія IV, щоб надав йому Ірляндію. (Тоді папи надавали католицьким королям землі.) Що папи мали безнастанно клопіт із неслухняними Ірляндцями, а англійські королі вважалися вірними синами католицької Церкви, то папа радо згодився на це, щоб англійський король узяв Ірляндію під свою владу та поміг завести там лад.

В буллі писав папа Адріян IV. Генрихові II.:

„Народи цих околиць мають тебе признати своїм паном і володарем, зі збереженям прав Церкви, що мають остати ненарушені й незаймані, також і оплати денара з кождого дому благословенному апостолові Петрові. Не сумніваюся, що твоя благородність сама це признає, що всі острови, що на них є Христова віра, — цего сонця правди, а які Його науку майже прийняли, належать до св. Римської Церкви. Тож, коли признаєш відповідним твій намір привести до щасливого кінця, доложи старання, щоб у цьому народі образувати людей у добрих обичаях і щоб твоїми зусиллями тай цих, що знаєш їх віру, красномовність та примірне життя, Церква набрала нового блеску, а правдива Христова віра занесена там, стала там загальною — одним словом, щоб це все, що відноситься до Бога й спасення душ, твоя мудрість так повела, щоб ти за це став достойним у небі вічної нагороди, а на землі зєднав собі славу й хвалу на віки віків".

Як тільки там прибув наказав усім ірляндським королям прибути до свойого двора й зложити присягу, признати його своїм зверхником. Південні королі зараз прибули, та ардріяґ О'Коннор, король Конноту відповів Генрихові, що не признає іншого володаря в Ірляндії крім себе, бо він один начальник усеї Ірляндії. Таксамо відповів король Тиеля Илстеру, О'Найл. Опір цих двох володарів потягнув за собою й інших вождів північної Ірляндії.

Небаром наспіла некорисна для Генриха вістка. Він довідався, що в Нормандію прибуло з Риму двох кардиналів на розслідження вбивства Томи Бекета, кентерберійського архієпископа. Це вбивство приписували Генриховій намові. Генрих міг утратити через це нові посілости й тому зараз подався до Лондону, а управу Ірляндією передав Гуґонові де Лясі. Першим вчинком цего намісника було, що велів своїм воякам убити знатного Ірляндця **O' Ruare de Breffiney.**

(Дальше буде.)

Як поборювати безсонність

Здоровий сон се передумова доброго здоровля. Оден потребує багато спати, другий меньше. Але нема людини, котра видержалаб довго без сну. Хронічна безсонність належить до найтяжчих хоріб.

Велика літна жара дуже часто викликає безсонність навіть у людей, котрі звичайно добре сплять. При тім людина чує втому, але спати не може. Річ в тім, що мозок ізза жари дальше живо працює і тому не дає заснути.

Одинокий на се спосіб: перестати думати. — Або — зосередити думки на однім предметі при помочи сили волі.

Що праця мозку не дає спати, знаємо по тім, що коли занадто працюємо головою, то потому не годен заснути. Мозок працює дальше.

Отже треба перед сном „змінитися", треба успокоїтися. Се можна осягнути або при помочи мірної ґімнастики (руханки), або читанням успокоюючої лектури. Безсонність є часто наслідком слабої сили волі, що ми не вміємо чи не можемо приневолити себе до спокою.

Жара ділає на все тіло й на мозок людини. Думки кружляють по голові і Бог знає відки беруться.

Все те перериває нарешті т. зв. півсон. Але такий сон не скріпляє, бо не успокоює нервів. Мозок дальше працює. Ми чуємо, що властиво не спимо.

Отже що робимо?

Передовсім змити ціле тіло холодною водою. Вікон не замикати на ніч. Не накриватися. А як збудимося й знов заснути не можемо, то знов змитися водою. Розуміється перед сном не їсти тяжко стравних річей. Се важне так у літі як і в зимі.

Також спустити занавіси на вікнах.

Коли полагоджені отсі фізичні вимоги, тоді черга на духові. Річ в тім, що мозок вимагає спокою, щоб дати нам заснути. Ріжноманітність думок не дає спокою мозкови. Отже треба приневолити себе, не думати або думати тільки про одну річ. Якже се виконати? Думати про якусь приємну для нас річ і все про ту саму. Є й такі люде, котрими помагає на сон рахування, але не всім воно поможе.

Дуже часто безсонність мучить нас тому, що ми маємо страх перед нею: боїмося її наперед і тим власне прикликаємо її. Отже тут помагає оптимізм, як в кождій иньшій справі. Треба бути доброї думки і не боятися.

Тільки в останнім випадку вказано вживати аптичних засобів проти безсонности. Як уже все иньше випробовано і не помагає, тоді можна. Але треба знати, що такими штучними засобами осягнений сон ніколи не дає такого скріплення як сон, що сам прийшов. І ще одно: привикнути до всього лекше ніж відвикнути. Отже — обережно з аптичними ліками на безсонність. Але з другого знов боку не треба „зарікатися", що — мовляв — ніколи їх не возьму.

Як треба взяти, то треба.

Лікар.

Чи музика для здоровля шкідлива?

(о. С. К.) Знаний льондонський лікар John Dittel оголосив недавно розправу п. з. „Чи музика є для здоровля шкідлива?" Dittel твердить рішучо, що музика вливає уемно на стан здоровля. Вправді ранше істнувала думка, що музику можна примінювати з успіхом в недугах нервових, бо ділає вона успокоююче. Але погляд сей — після Dittel-а — не витримує поважнійшої критики. Річ мається прямо противно. Навіть мягка і солодка музика атакує в значний спосіб наші нерви, а щож говорити про могучі враження великих орхестр або про пронизуючі звуки безстидних дикунських танців!

Dittel стверджує, що уємне діланнє музики не є так замітне у людий здорових, котрі посідають відповідну нервову відпорність. Натомість нервові відчувають дуже уємно діланнє музики, котра може їх навіть довести до поважних забурень нервового системму а в деяких случаях — до помішання ума. Dittel наводить чимало славних музиків, як Шуман і Доніцетті, котрі скінчили в домі божевільних.

Супроти такого ділання музики — особи нервові повинні її уникати, а що найменше не надуживати!

Правила на горячі дні

Такі правила оповіщують німецькі управи міст. Ось нпр. Мюнхен каже:

1. Жара літних днів се передовсім ворог тих дітей, котрих штучно кормиться. Найлучший лік для них — молоко матери.

2. Не відлучати дітей в горячім часі.

3. Коли дітей кормиться молоком корови або кози, то уважати на чистоту а передовсім остудити зварене молоко й переховувати в студенім стані:

4. Не перегодовувати дітий нічим, а передовсім молоком. Коли дитинка хоче ще пити, то лучше їй дати легкого студеного чаю, але дуже легкого.

5. Не вживати піряних підстілок до ліжка. Легко обвивати діточок. Часто зовсім не обвивати, нехай свобідно роблять ніжками. Легко прикривати або зовсім не прикривати. Що дня кілька разів змивати теплою водою. В полудне, коли дуже горячо, не виносити дітей з домів. Кімнату держати холодно і часто змивати зимною водою. Над ліжком дитини повісити мокре простирало. В дуже горячі години замкнути вікна, але цілий день нехай будуть отворені і робити продув.

6. Температура купелі має бути 1 до 2 степенів низша ніж на дворі. Вечером ще раз змити дитинку літеплою водою.

7. Коли тільки покажеться, що дитина хора, особливо коли має розвільнення, зараз перестати їй давати молоко і закликати лікаря.

НОВИНКИ

† Іванна з Терешкевичів Галущинська, дружина голови „Просвіти" і сенатора Михайла Галущинського, померла в понеділок 20. серпня ц. р. у Заліщиках після важкої недуги по перебутій операції осиротивши 3-є дітей. Похорони Покійної відбудуться 22-го серпня у Заліщиках.

Смерть від грому. Дня 16. серпня с. р. в Ценяві коло Коломиї пополудни страшно греміло і падав сильний дощ. Грім убив 25-літного Дмитра Томенчука враз з конем коли вертав з поля зі снопами. Другий грім вдарив в хату. Шкоди в другім случаю нема жадної, бо в хаті не було нікого. Хата рівнож лишилася ціла, лиш в образах повилітало шкло.

Згоріло ціле село. В селі Замок пов. білгорайського, в часі коли всі люди були в церкві на богослуженню, вибухла пожежа. Жертвою вогню впало 37 господарств ураз із будинками із сьогорічним збором. В одній хаті згорів 6-літний хлопець. Пожежу спричинили малі діти.

Градова буря. Рудецький повіт навістила недавно градова буря, яка спричинила великі шкоди. Збіже знищено в 30 процент а овочі в 60 процент. В часі тої бурі грім забив дві корови й одного коня. Також знищених є много домів і господарських будинків.

Випадок зі самоходом. На стрийському гостинці, на 8 кільометрів від Львова наїхав самохід на телеграфічний стовп і розбився. Наслідком того тяжкі рани віднесла їдуча ним Кремерівна зі Львова, та шофер Кшечковський.

Страшні випадки. В Кустинові пов. Радехів в часі копання керниці стався слідуючий випадок. Робітники Маковський і Гупало, в хвилі, коли в викопану яму спускали бетонову руру при помочі корбового вальця, корба вихопилася з рук Гупалови і вдарила його в щоку, яка трісла. Маковського та сама корба вдарила згори в голову з такою силою, що череп розскочився та мозок виплив на верх. — Зноваж у Цапівцях пов. Заліщики в часі копання глини присипала земля Павла Кузя. З трудом вдалося його відкопати, однак він внедовзі помер. Разом із ним земля засипала й його матір, яку вдалося вратувати.

Страшна смерть. З Новоґрудка повідомляють, що підчас вправ польської артилерії на терені К. О. П. Лєське, запасний рядовик 35 п. п. Сокаль вийшов самовільно підчас стріляння перед гарматне дуло, з якого в томуж моменті вилітало стрільно. Якнебудь стріляно сліпими набоями, то сила експльозії відірвала Сокалеві голову.

Пси пожерли дитину. З Познаня доносять, що в селі Веневори, картуського повіту, бездомні собики вигребли з землі трупа новонародженої дитини й пожерли, полишаючи тільки кістки.

Передпотопове звіря. Природописний музей у Львові занявся прослідженням останків костей допотопного звіря-

ти, найденого недавно під Ярославом. Розміри костей вказують, що належали вони до мамута.

Пожежа у Львові. Дня 20. с. м. о годині другій по півночи вибухла грізна пожежа в млині Германа Банка при ул. Замарстинівській у Львові. Вогонь у коротків часі обняв весь поверховий будинок, загрожуючи сусідній камениці. Незабаром прибула міська вогнева сторожа з моторовими сикавками. Вогонь гашено до 6 години рано. Млин згорів, однак сусідний дім уратовано. Шкода виносить около 20 тисяч золотих.

Випадок на вправах. У Львові, в часі вправ 6. полку кінної артилерії упав з коня поручник Лев Штерн і дізнав стрясення мозку. В грізному стані відвезено його до військового шпиталя.

Жертви

Зложили жертви на Місійний Інститут ОО. Василіян в Бучачі

в липни 1928 р.

Бережани: Місійні Кружкн на руки В. Шмуґовського 10, Биків: Місійні Кружки на руки свого о. пароха 22, Боневичі: Кострик Василь 2, Велеснів: О. Малкович Василь 2, Волоща: Созанська Іванна Благодітелька 20, Ворвулинці: О. Лозовий Василь 2·62, Ґдансьл: Баранівна Анна 5, Дідилів: Пелішок Авксентій 1, Жизномир: Данькович Олена 1, Колтуновата Марія 1, Жидачів: Сцюрко Теодор 1·50, Заставці: Новіцька Текля і Евдокія 1·50, Зелена: Свищуки Іван і Зофія 4, Клоковичі: Хомик Марія 2, Коломия: о. Данилович Микола 2, Корсів: о. Коменда Йосиф 10, Львів: Вонторський Казимир 5, Надвірна: по 1 зол.: Буній Магдалина, Полатайко Евдокія, Буній Марія, Кочержук Магґалина, Полатайко Анна і Юстина, Карманська Анна, Грицюк Катерина, Гладиш Катерина, Гнатюк Юстина, Луць Марія, Гринішак Марія, Іриденко Анна, Озеряни: Михалевич Наталія 6, Острів: Колюх Іван 2, Переволока: Гушалевич Луця 20, Плешевичі: Місійні Кружки на руки свого о. пароха 13, Пробіжна: о. Жарій Василь 6·85, Радча: Місійні Кружки на руки о. Кисілевського Нестора 31, Ріпинці: Кухаришин Параска 5, Селиська: Шаґала Іван 3, Соколів: Сивуляки С. і Р. 1, Чортків: о. Кубаєвич Дмитро 4, Мацишин Іван 5, Криворучка Олекса і Методій 1, Щирець: о. Зрада Теодор 2·50, Якубівка по 1 зол., Луцик Никола і Катерина, Кушнірчук Дмитро, Халабарчук Анна, по 50 гр.: Кушнірчук Параска, Корнута Василина, Федорак Настя, Сенчук Евдокія, Ямниця: Місійні Кружки на руки Кушніренко Софії 6 зол.

Всім жертводавцям пересилає Управа Інституту щире Спасибіг.

ОПОВІСТКИ

Комітет для вшанування памяти Д. Вітовського й Ю. Чучмана, Berlin W 104, Kaiserin-Augusta-Str. 80 просить нас о поміщення слідуючого оповіщення:

Оцим повідомляємо, що перенесення тлінних останків Полк. Д. Вітовського й четаря Ю. Чучмана з каплиці до могил, відбулося в суботу, дня 25. VIII. ц. р. о год. 2 попол. на цвинтарі: St. Hedwigs-Friedhof, Berlin, Liesenstrasse. — Комітет: Полк. К. Новохацький, д-р З. Кузеля, о. д-р П. Вергун, Ст. Тимчук.

ОГОЛОШЕННЯ

Відповідальний редактор: Антін Лотоцький

З друкарні Вид. Сп. „Діло“, Львів, Ринок 10.